

SIAMO DI NUOVO INSIEME

NR. 12-13 ■ SERIE NOUĂ ■ MAI - IULIE 2009

FONDATĂ ÎN 2007 ■ ISSN 1843-2085 ■ REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA ITALIENILOR DIN ROMÂNIA **RO.AS.IT.** CU SPRIJINUL FINANCIAR AL GUVERNULUI ROMÂNIEI, PRIN DEPARTAMENTUL PENTRU RELATII INTERETNICE

Există încă o Italie

Rep. *Excelență, deși v-ați început mandatul de ambasador al Italiei în România numai de câteva luni, ați reușit să fiți foarte prezent atât în viața social-culturală a Capitalei, cât și în teritoriu, acoperind aproape jumătate de țară. Care a fost impactul acestor vizite asupra activității Dvs. ulterioare?*

Excelența Sa Mario Cospito. Am vizitat în primul rând județe cu o consistentă prezență italiană, fie că era vorba despre comunitatea italiană istorică, fie despre întreprinzătorii italieni veniți după 1990 în România. Am constatat o prezență italiană majoră în județe ca Timiș (numai în Timișoara și în împrejurimile ei activează peste 10.000 de italieni), Hunedoara, Arad, Bihor (peste 5.000 numai în Oradea), Brașov, Iași ș.a. Comunitatea italienilor din aceste județe este foarte activă și dinamică, atât din punct de vedere economic, cât și cultural. Datorită ei a fost posibil ca mari interpreți italieni și orchestre celebre, ca cea a Scalei din Milano, să concerteze la Timișoara. În Universitățile din Timișoara și Arad se predă limba italiană, la Timișoara există, de asemenea, școli în care se predă limba italiană.

La Arad și Brașov găsim caracteristici similare. Consider că dacă vom acționa astfel și în continuare, vom fi pe drumul cel bun.

Rep. *În timpul acestor călătorii ați avut prilejul să întâlniți și etnici italieni din emigrația istorică?*

M.C. M-am dus chiar special să vizitez vechile comunități de italieni de la Brașov, Hunedoara și chiar pe cea din satul Greci (Tulcea). Sunt trentini, venețieni, friulani, bergamasci etc.,

care au venit în România să lucreze ca mineri, silvicultori, dulgheri, mozaicari, constructori. Vechea comunitate italiană a reușit să supraviețuiască, iar din rândul ei s-au ridicat și personalități importante. Au rămas acum copiii și nepoții lor. La Brad, de exemplu, Roberta Caprilli, o italiancă românizată, este un viceprimar stimat.

Rep. *Credeți că Ambasada Italiei ar putea să-și asume rolul de "cloșcă" pentru aceste mici comunități istorice existente pe aproape întreg teritoriul țării noastre?*

M.C. Ambasada și Consatul Italiei la București urmăresc cu afecțiune destinul lor. Dar pentru o intervenție sistematică este necesar să facem, cu sprijinul autorităților române de resort, un recensământ serios pentru a ști câți italieni sunt cu adevărat. Numai după ce vom avea o fotografie reală a acestei situații, vom putea interveni, nu numai din punct de vedere financiar (pentru că am văzut personal că unii trăiesc în condiții dificile, au nevoie de medicamente, de hrană, de asistență socială), dar intenționăm să desfășurăm și o importantă activitate culturală menită să-i ducă la apropierea patrimoniului lor cultural de origine. Avem în vedere, în acest sens, și directiva Uniunii Europene privind recuperarea rădăcinilor culturale de către minoritari.

Rep. *Dacă facem o comparație între emigrația italienilor în România de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX și actuala emigrație a românilor în Italia, vedeți vreo diferență?*

M.C. Numărul lor este singura diferență majoră. Dacă numărul italienilor veniți atunci în România se cifra la cca 130.000 de persoane, numărul românilor care au venit în ultimii ani în Italia depășește cu mult această cifră, fiind vorba despre aproape un milion de persoane. Apoi, acum situația este diferită pentru că România este țară membră a Uniunii Europene și, în virtutea acestui fapt, românii au drepturi care trebuie respectate de toate statele membre.

Rep. *Cum vedeți politica statului italian vizavi de emigrație și modul în care aceasta se reflectă în proiectele Ministerului Italian al Afacerilor Externe, unde, din câte știm noi, funcționează un Departament pentru emigrație?*

INTERVU

în afara Italiei

M.C. Eu am lucrat în acel Departament. Există în exterior 60 de milioane de italieni, adică aproape tot atâți câți suntem și în interiorul Italiei. Există încă o Italie în afara Italiei. Acordăm asistență comunităților din Argentina, Canada, Germania, Austria etc. Unii au ales să se reîntoarcă în patrie, alții au rămas acolo unde au crezut că este mai bine pentru ei. Le acordăm asistență celor care se întorc, dar și celor rămași. Îi asistăm pe cei bolnavi, pe cei răniți în diferite războaie, pe cei care au ajuns, din nefericire, în închisori.

Toți membrii comunităților italiene din exterior se bucură de asistență culturală și au drept de vot în Italia. În Parlamentul Italian sunt 12 deputați și 6 senatori care se ocupă de problemele italienilor de peste hotare.

Rep. *Toată lumea a fost plăcut impresionată de dimensiunea extraordinară pe care ați acordat-o anul acesta sărbătoririi Zilei Naționale a Italiei prin organizarea „Festivalului Italian” cu un program atât de cuprinzător și variat. Știați că după E.S. dl. Amaduzzi, sunteți considerat cel mai potrivit Ambasador al Italiei pentru România?*

M.C. Nu știam, dar îmi face plăcere.

Rep. *Acea suită de manifestări și evenimente „în cascadă” despre care aminteam mai sus, precum și alte prezențe culturale italiene de prestigiu în România, pe de o parte, iar pe de altă parte acțiunile organizate de autoritățile române în Italia (la care Asociația Italienilor din România - RO.AS.IT. - a fost parteneră), contribuie ele oare la reinstalarea păcii între noi?*

M.C. Sunt mesaje foarte importante și consider că este o politică foarte utilă. Sunt prea multe lucruri care ne leagă, iar neînțelegeri pasagere nu ne pot despărți. Toată cultura română a văzut Italia ca punct de referință. Legăturile dintre noi sunt multe și solide. Să dau numai câteva exemple elocvente: în România există zeci de consulate italiene (42 față de 22 în Franța). Avem nouă linii aeriene (dacă o adăugăm și pe cea care urmează să se deschidă pe ruta Suceava-Veneția), care leagă 25 de orașe italiene de 15 orașe românești, efectuând 350 de zboruri pe săptămână. Linii internaționale de autocar leagă cele mai mici sate din Italia de cele mai mărunte așezări din România ș.a., ș.a.

Rep. *Cunoșteți România înainte de a vă prezenta la post?*

M.C. Desigur. Am venit în România de șapte ori în interes de serviciu și de două ori în vacanță, în Delta Dunării și la București. În 1997 am scris o carte despre România și economia de piață. De altfel, mi-a plăcut întotdeauna să călătoresc. În ADN-ul meu este înscris acest lucru. În calitate de consilier economic internațional am efectuat 200 de misiuni în exterior. Dacă nu aș fi intrat în diplomatie aș fi activat într-o organizație mondială de caritate. Mi-ar fi plăcut poate să fiu medic și să asist persoane aflate în dificultate, oriunde pe glob. Am întâlnit în lume ONG-uri cu o activitate splendidă.

Rep. *Cum vi s-a părut România la această întoarcere, acum când ați revenit pentru un lung sejur?*

M.C. M-a surprins Bucureștiul. S-a schimbat foarte mult, din păcate nu și traficul. Capitala dumneavoastră este un oraș foarte frumos, cu o viață culturală extrem de bogată și de interesantă, mai ales cea de seară. Oferă multe oportunități de distracție chiar și unui străin. Sunt multe locuri de divertisment, ca de exemplu localurile din Piața Amzei unde se cântă jazz și pe care îmi place să le frecventez. Soției mele îi place să meargă la teatru și nu demult a văzut spectacolul Opera de trei parale la „Nottara”. Știa piesa, dar mi-a mărturisit că a înțeles mai mult de 45% din ceea ce se spunea pe scenă. E un avantaj și pentru noi și pentru dvs. că limbile noastre se aseamănă. Românii din Italia, cei care nu stau în mediu românesc, ci socializează cu italienii, învață repede limba și se pot integra cu ușurință. Nu sunt ca italienii noștri care își crează comunități închise în țările în care emigrează. În Africa de Sud, de exemplu, am cunoscut oameni care lucrau acolo de 60-70 de ani și nu știau engleza. Spre deosebire de voi, ei nu fac nici un efort să învețe limba țării în care trăiesc.

Rep. *Sper ca originile noastre comune, limbile-surori pe care le vorbim să ne ajute să depășim micile istorii care au încercat să ne despartă și să conlucram în continuare pentru binele tuturor într-o Europă comună și unită, în întreaga ei diversitate.*

**Interviu cu
Excelența Sa
dl. Mario
Cospito,
Ambasador
al Italiei la
București**

EVENTI / EVENIMENTE

- 05 Festivalul Italian,
în premieră la București
- 12 Vizita la Roma a delegației oficiale a Camerei
Deputaților din Parlamentul României

CULTURA / CULTURĂ

- 14 Un nobil cu suflet nobil.
Acad. Alexandru Pesamosca

SOCIETĂ' /
SOCIAL

- 17 Il colore è la mia vita. O nouă fereastră spre artă în orașul
Oțelu Roșu
- 17 L'amicizia è come l'anima, una volta partita non ritorna più
- 18 INTER ha vinto lo scudetto

- 19 Fișier. Schedario
- 20 Album de familie. Familia Pietro și Maria Olivotto

NOTIZIE / ȘTIRI

- 21 „Istoria minorităților din România”, un manual unic în Europa
Talente împlinite. Audiție-concurs la RO.AS.IT
Judecata de Apoi zugrăvită de iconarii țărani români
În premieră absolută în România *Parisiana D'Este*
de Gaetano Donizetti

SIAMO
DI NUOVO
INSIEME

FONDATĂ ÎN 2007

NR. 12-13 ■ SERIE NOUĂ
MAI – IULIE 2009

ISSN 1843-2085

Revistă editată
de Asociația Italienilor
din România **RO.AS.IT.**
cu sprijinul financiar al
Guvernului României,
prin Departamentul
pentru relații interetnice

Președinte fondator
Mircea Grosaru

Seniori editori
Cristian Topescu
Nicolae Luca

Colectiv redacțional

Director
Gabriela Tarabega

Redactori
Emanuele Leoni
Elena Bădescu
Dan Comarnescu

Design & pre-press
Square Media SRL

**Asociația
Italienilor
din România
RO.AS.IT.**

asociație cu statut
de utilitate publică

Str. Lipscani nr. 19, etaj 1
030031 București
Tel./Fax: 021 313 3064
ufficio@roasit.ro

www.roasit.ro

Festivalul Italian, în premieră la București

La nivel mondial, Festivalul Italian este deja un brand, fiind inițial un eveniment cu precădere cultural, care a căpătat recent forme mai ample, comerciale, cu scopul de a promova imaginea Italiei în lume.

Cu ocazia Zilei Naționale a Italiei, Ambasada acestei țări la București, împreună cu Institutul Italian de Cultură și Institutul Național pentru Comerț Exterior, în colaborare cu alte componente ale "Sistemului Italia" prezente în România, printre care Camera de Comerț Italiană și Unimpresa, au decis să dea viață în acest an, în perioada 20 mai-17 iunie, unui Festival Italian de o amploare nemaiîntâlnită până acum la București.

După cum declara ambasadorul Italiei la București, E.S. dl Mario Cospito, într-o conferință de presă susținută la reședința sa, "La 2 iunie, Italia sărbătorește aniversarea Referendumului prin care în 1946, la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, lua naștere Republica Italiană.

Legăturile extraordinare și diversificate existente între cele două țări ale noastre, precum și numeroasa prezență a conaționalilor noștri în România au făcut ca festivitățile în onoarea Republicii să aibă aici un caracter deosebit de puternic. Cu intenția de a pune în valoare în mod adecvat excepționalul profil al prezenței italiene în România,

Ambasada împreună cu partenerii săi au decis să dea viață acestui Festival, în cursul căruia să fie organizate evenimente și manifestări în onoarea Italiei și a României, sub semnul originii comune a celor două popoare".

Festivalul Italian prezentat la București a inclus numeroase activități promoționale cu caracter cultural – spectacole, concerte, filme – și evenimente enogastronomice, prin intermediul cărora publicul a avut posibilitatea să cunoască, o dată în plus Italia în România, să aibă această oportunitate de a admira, a asculta, gusta și a se bucura din plin de câteva din minunățiile Italiei.

Bucarest, 20 maggio – 17 giugno 2009

ITALIANO FESTIVAL

Amulete și bijuterii din

**Din seria
evenimentelor
culturale de
aleasă ținută ale
Festivalului**

Sub această inspirată denumire, menită să suscite interesul unui public cât mai larg, iubitor de frumos, Muzeul Național de Istorie a României a găzduit pentru o lună, cu începere din 24 mai a.c., o expoziție arheologică de excepție.

Manifestarea a fost organizată de Ambasada Italiei la București în colaborare cu Administrația Bunurilor Arheologice din Basilicata, Institutul Italian de

Cultură din București, sub patronajul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național al României și cu sprijinul Ministerului Italian al Afacerilor Externe.

Despre importanța acestui demers și a exponatelor prezentate, despre legenda nașterii chihlimbarului și despre proprietățile sale, adesea miraculoase, au vorbit la vernisaj, în fața unui numeros auditoriu, E.S. dl. Mario Cospito, ambasadorul

Italiei la București, dl. Theodor Paleologu, ministrul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, dna Caterina Greco, curatorul expoziției și dl dr. Crișan Mușețeanu, directorul general al instituției gazdă.

Expoziția a fost dedicată marelui savant român Dinu Adameșteanu (n. 25 martie 1913, Toporu, județul Vlaşca, azi Giurgiu - d. 21 ianuarie 2004, Policoro, Basilicata), care a lucrat o perioadă îndelungată de timp la săpăturile arheologice din regiunea din care provin obiectele expuse.

Vizitatorii au avut posibilitatea să admire o colecție unică - peste două sute de piese de podoabă - bijuterii rafinate, coliere, pandantive și centuri, sculpturi miniaturale în chihlimbar baltic, amulete cu sugestii zoomorfe, sfincși sau demoni funerari, *femeia înaripată* sau *războinicul înaripat*, *Eos*, zeița *Zorilor* cu aripi splendide și degete trandafirii, divinități ce evocă fascinantul mit grec al răpirii sufletului.

Vaglio, disegno ricostruttivo di una parure del VI secolo a. C. con gioielli in ambra, oro e argento

Basilicata antică

Toate exponatele au rezultat din necropole din Basilicata, fiind revelatoare în contextul vieții și civilizației populațiilor din sudul Italiei preromane (sec. VIII - IV î.Ch.), perioadă în care această regiune italiană făcea parte din „Magna Grecia” și ocupa un loc central în relațiile de comunicare și comerț dintre Grecia și restul Mediteranei Orientale. Basilicata, cunoscută în trecut și ca Lucania, este o regiune de o mare frumusețe naturală și o vastă bogăție culturală din sudul Italiei, având capitala la Potenza.

Spațiul expozițional a cuprins și câteva date despre activitatea *Consortiului Romanit*, care derulează, din septembrie 2000, un proiect național de cercetare a chihlimbarului din siturile României, proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie. Vedeta mini-expoziției cercetătorilor români, organizate cu sprijinul Institutului Geologic al României și al Institutului de Arheologie „V. Pârvan” a fost, de departe, o piesă de la Roșia Montana, denumită

Apollon și Leda, o minunată bijuterie realizată din chihlimbar roșiatic translucid, înfățișându-l pe zeul solar, protector al artelor frumoase, mânând un car miniatural purtat de o pasăre.

Roccanova, pendente in ambra a testa femminile, IV secolo a. C.

Alianello, diadema in osso, avorio, pasta vitrea, ambra e scarabei dalla tomba 315, VII secolo a. C.

Melfi, pendente con testa femminile alata dalla tomba 43, V secolo a. C.

FESTIVAL ITALIANO

Come le donne vedono l'espatrio. Cum văd femeile expatrierea

Cittadine del mondo

Găzduită la reședința Ambasadorului Italiei la București, expoziția „Cittadine del mondo” prezintă 27 de fotografii provenind din lumea întreagă, selecționate printr-un concurs fotografic promovat de Asociația italiană **Expatcllc**, la care au participat numeroase femei italiene expatriate în 36 de țări ale lumii. Ea reprezintă un autentic caleidoscop cultural, alcătuit din imagini culese în cele patru colțuri ale lumii, realizat prin ochii femeilor, care au dorit să pună propria lor experiență a expatrierii în lumina unei comune oportunități de creștere personală și profesională.

Doamna Ursula Fait, în numele **Asociației Expatcllc**, ne-a dat un scurt interviu despre imaginile surprinse de ochii femeilor italiene, pretutindeni, în lume.

„Ceea ce pare că le definește este... un zâmbet strivit de o lacrimă. Dar, aproape toate fotografiile sunt optimiste, pozitive, transmit pace și arată un spirit de observație feminin asupra realității. Sensibilitatea este, desigur, trăsătura lor comună.”

În paralel cu expoziția, a avut loc o masă rotundă cu tema „Expatrierea - o alegere de viață”, la care au participat ziariști, politicieni, cercetători italieni și români, diplomați străini acreditați în România.

Discuțiile s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, destinsă, participanții au „călătorit” în lumea unor realități punctate de personalități, dintre care unele au trăit experiența exilului.

S-a discutat despre drama emigrării în general, despre condiția femeii expatriate, despre drama copiilor abandonați de părinți emigranți, despre rolul femeii ca inimă a societății, despre confruntarea cu o altă lume și o cultură nouă. S-a desprins concluzia că persoanele instruite, informate se adaptează mai ușor într-o țară străină, fiind capabile, în cele din urmă, să aibă raporturi benefice cu noile realități.

„Femeia expatriată are același creier ca și bărbatul, dar ea este mai specială, pentru că în anumite momente dificile, găsește întotdeauna, soluții de compromis. A te adapta într-o țară străină înseamnă a-ți transfera soarta într-o altă cultură; înseamnă o luptă continuă în a găsi o casă corespunzătoare, o școală bună pentru copii, o piață chiar, de unde să cumperi pentru a găti în stilul propriilor tradiții”, a menționat în alocuțiunea sa E.S. doamna Ayşe Sinirlioglu, Ambasador al Turciei în România.

„În contextual actual, în Italia lucrează un număr foarte mare de femei plecate din România. Le găsești peste tot, dar mai ales în mica industrie, ca ajutor în gospo-

Matilda
(Maramureș, 2003) –
foto Ursula Fait

Con il patrocinio dell'Ambasciata d'Italia a Bucarest

Cittadine del Mondo

Come le donne vedono l'espatrio

dărie sau la îngrijirea persoanelor în vârstă. Fac acest lucru pentru că doresc o viață mai bună, nu atât pentru ele, cât pentru familiile lor", a precizat doamna Elena Natalia Intotero, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al României.

„Și Canada este o casă primitoare pentru emigranții din România. Numărul românilor este de ordinul miilor, cel mai mare după cel al chinezilor, filipinezilor și rușilor. Tranziția este, desigur, dificilă. Femeile au o sarcină foarte grea...”, sublinia

E.S. doamna Marta Moszczenska, Ambasadorul Canadei în România.

Dna Zajackowski, soția ambasadorului Poloniei în România, de profesie filolog, a prezentat și comentat câteva fragmente, minunat citite în limba română, din romanul autobiografic al unei poete de origine polonă, refugiată cu familia în anii '40, în Ardeal. O frescă a unor ani care au marcat puternic inima Europei și, mai ales, sufletele celor care au fost obligați brutal, să-și rezeze rădăcinile:

„La gândul să înveți o nouă limbă te apucă groaza! Asta înseamnă că recunoști în forul tău interior că poți rămâne acolo... pentru totdeauna.”

Donna sola
(Urubamba, Peru, 2005) –
foto Paola Fornari

Cafe Italia, Studio 1
(Bruxelles) –
foto Laura Ambrosino

FESTIVAL ITALIANO

MAGGIO – LUGLIO 09 09

Steaua Republicii Italiene

De ziua Italiei, E.S. Ambasadorul Mario Cospito i-a remis, în cadru festiv, în numele Președintelui Giorgio Napolitano, dlui deputat Mircea Grosaru, președintele Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT., Steaua Republicii Italiene în rang de cavaler (Ordine della Stella della Solidarietà Italiana), pentru întreaga activitate desfășurată în sprijinul comunității italienilor din România. „Pentru mine este un gest de mare cinste și onoare și, în același timp, de înaltă apreciere a activității mele din ultimii 19 ani, care vine în completarea recunoașterii oficiale de către Guvernul României a RO.AS.IT. ca organizație de utilitate publică. Este o onoare care mă obligă foarte mult, care mă va face să mă implic și mai puternic în efortul comun de a promova imaginea celor două țări de care sunt legat prin zeci de fire, atât în Italia, cât și în România“, ne-a declarat dl. Mircea Grosaru după ceremonia de decernare a ordinului.

Cupa Mondială de fotbal 2006

În mod excepțional, FIFA și FIGC (Federația Italiană de Fotbal) au permis Ambasadei Italiei la București să găzduiască Cupa câștigată de echipa națională de fotbal a Italiei la Campionatul mondial din Germania 2006, eveniment dedicat și Federației Române de Fotbal, care anul acesta sărbătorește o sută de ani de la înființare. „Prezența Cupei la București, simbol al celor mai înalte valori, precum sportivitatea, loialitatea și

prietenia, capătă o semnificație deosebită pentru legăturile extraordinare care unesc poporul italian și cel român“, a spus Ambasadorul Italiei, cu această ocazie.

Succesiunea de evenimente reunite sub egida Festivalului s-a derulat pentru prima dată în România, dar „dorim ca Festivalul Italian să devină o tradiție și să fie astfel organizat în fiecare an“, a declarat dl. Mario Iaccarino, directorul Institutului Italian de Comerț Exterior București. Inițiativa românească s-a născut din dorința noului Ambasador italian la București, care a gândit un eveniment general cu implicarea diverselor instituții și asociații de antreprenori italieni, prezente în România.

Manifestări la Institutul Italian de Cultură

Numeroase acțiuni culturale au fost organizate în această perioadă și de către Institutul Italian de Cultură „Vito Grasso”, la sediul său din București: corul „C.A.I. Valmalenco” a prezentat un repertoriu de cântece legate de tradiția alpină, a fost proiectat filmul „Mar Nero” în regia lui Federico Bondi, film premiat la cea de-a 61-a ediție a Festivalului de Film din Locarno, precum și un „Ciclu de filme italiene de după cel de-al Doilea Război Mondial” sub titulatura „La Repubblica nello specchio della Commedia all'italiana”.

Săptămâna bucătăriei italiene

S-a desfășurat în principalele restaurante cu specific italian din București. Patrimoniul gastronomic italian este o extraordinară moștenire care își are rădăcinile în milenii de istorie. Astfel, pentru a aprecia varietatea și calitatea bucătăriei italiene, în săptămâna 29 mai – 4 iunie, principalele restaurante italiene din Capitală au oferit tuturor clienților posibilitatea de a degusta un meniu tipic, la preț promoțional, însoțit de un pahar de vin italian de calitate.

Tot în domeniul culinar, Centrul de excelență **AROMA** în parteneriat cu „La cucina di Antonio” și cu sprijinul Federației Bucătarilor din România au organizat prima ediție a „Zilei

Bucătăriei și a Tradiției Italiene”, care a avut ca scop realizarea unei întâlniri, într-un cadru informal, a producătorilor și importatorilor de produse de origine italiană.

De asemenea, timp de două săptămâni, în cadrul rețelei de hypermarketuri Real din toată țara, s-a desfășurat o campanie de promoție pentru specialitățile alimentare italiene. Așadar, consumatorul român a avut posibilitatea să deguste produsele „dieta mediteraneene”, de la cele mai sofisticate, la cele de larg consum.

Săptămâna modei italiene

În cadrul multiplelor inițiative legate de sărbătorirea Zilei Republicii Italiene, câteva dintre cele mai importante magazine cu articole de modă italiană prezente în România au lansat o campanie promoțională specială de reduceri. Institutul Italian de Comerț Exterior, promotor

al acestei inițiative, a oferit, astfel, o vizibilitate adecvată celor mai bune produse de modă italiană din România. Totodată, au avut loc și acțiuni de promovare a mobilei și articolelor de design interior, în colaborare cu principalele magazine de mobilă italiană din România.

Ciao Italia

Un eveniment, organizat de către Camera de Comerț a Italiei pentru România și Asociația Unimpresa România, a adus în unul din locurile cele mai semnificative ale Bucureștiului – Piața Revoluției, în fața Ateneului Român – diverse mărturii ale extraordinarei vitalități italienești care se manifestă sub mai multe forme, fiind rezultatul unei prezențe dinamice a mediului de afaceri italian în România. Pe parcursul celor trei zile ale manifestării s-au derulat diverse evenimente: concerte, degustări și schimburi economico-comerciale. În deschidere, pe 4 iunie, a avut loc concertul de muzică populară italiană al grupului original din Lucca – „I Tarantolati di Tricarico”, care a încântat publicul cu melodiile uneia dintre cele mai fascinante zone ale Italiei.

FESTIVAL ITALIANO

MAGGIO – LUGLIO 09 11

La invitația președintelui Camerei Deputaților din Parlamentul Italiei, domnul Gianfranco FINI, o delegație parlamentară din România, condusă de doamna Roberta Alma Anastase, președintele Camerei Deputaților, a întreprins o vizită oficială la Roma, în perioada 22 - 24 aprilie a.c. Din delegație au făcut parte membri ai grupurilor parlamentare din Camera Deputaților: Sever Voinescu, secretar al Camerei Deputaților, membru al Grupului parlamentar al PD-L, Mircea Dusa - PSD + PC, Horia-Dorin Uioreanu - PNL, Seres Denes - UDMR, Mircea Grosaru, membru al Grupului parlamentar al Minorităților Naționale, împreună cu Viorel Badea, senator și vicepreședinte al Grupului de prietenie România - Italia și Gheorghe Barbu, secretar general al Camerei Deputaților.

Vizita a debutat cu primirea de către ambasadorul României în Italia, dl Răzvan Rusu, la sediul Ambasadei României din Roma, unde a avut loc și o întâlnire cu corespondenți de presă români din Italia. A urmat o între-

dere cu reprezentanți ai asociațiilor românești din Italia, la Accademia di Romania.

Dialogul cu aceștia a fost deschis, discuțiile aprinse și axate pe probleme legate de organizarea asociațiilor din Peninsula, deschiderea de noi consulate ale României în această țară, în vederea rezolvării cât mai rapide a problemelor ce survin.

A fost dezbătută pe larg imaginea României în Italia și speculațiile presei italiene a încercat privind unele incidente dintre cetățenii români și cei italieni, confuzia permanentă care a existat între cetățenii români și cei de etnie rromă, care generează nemulțumiri și creează stări de conflict prin comportamentul lor, în multe situații agresiv față de cetățenii italieni, la ei acasă.

Relevante sunt convorbirile pe care doamna președinte Roberta Alma Anastase le-a avut în cea de-a doua zi a vizitei de lucru la Roma cu domnul Gianfranco Fini, președintele Camerei Deputaților a Republicii Italiene, cu domnul Franco Frattini, ministrul de externe al Republicii Italiene, și cu alți înalți demnitari italieni. Tematica discuțiilor a fost axată pe dimensiunea bilaterală parlamentară a cooperării româno-italiene și pe problematica europeană.

Astfel, la întâlnirea cu domnul Gianfranco Fini în Sala della Lupa, din Palazzo Montecitorio - sediul Camerei Deputaților - doamna președinte a subliniat bunele relații existente între România și Italia de-a lungul timpului, menționând și că pe an ce trece, aceste relații se extind atât în plan economic, cât și în plan cultural.

Tot la sediul Camerei Deputaților, în Sala della Biblioteca, a avut loc apoi o întâlnire bilaterală extinsă, la care au luat cuvântul toți reprezentanții delegației române. În mod

Vizita la Roma a delegației oficiale a Camerei Deputaților din România

special, președintele Gianfranco Fini a dat cuvântul reprezentantului minorității italiene în Parlamentul României, cu care s-a întreținut apoi în mod cordial. Dl. deputat Mircea Grosaru a subliniat în cuvântul său atenția deosebită de care se bucură minoritatea italiană în România, atât prin privilegiul de a avea un reprezentant în Camera Deputaților, cât și prin faptul că minorității italiene, prin Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT.–, i s-a acordat statut de utilitate publică din partea Guvernului României, ca formă de respect și recunoaștere a bunelor relații existente între cele două țări. Deputatul Mircea Grosaru a arătat, de asemenea, că dintre toate minoritățile din România, minoritatea italiană a fost prima care s-a bucurat de acest privilegiu, primind acest statut. Parlamentarul minorității italiene a mai arătat că Grupul de prietenie România - Italia, de curând constituit, a avut deja câteva întâlniri la care s-au schițat încă de pe acum unele proiecte bilaterale, în care dânsul se va implica cu toată deschiderea.

Momentul culminant al vizitei l-a constituit semnarea de către doamna Roberta Alma Anastase, președinta Camerei Deputaților din Parlamentul României și domnul Gianfranco Fini, președinte al Camerei Deputaților din Parlamentul Republicii Italiene a Declarației comune privind cooperarea între cele două foruri legislative.

La conferința de presă organizată cu acest prilej, cei doi demnitari au răspuns întrebărilor adresate de ziariștii prezenți, întrebat cu privire la reușita vizitei, domnul Gianfranco Fini s-a arătat surprins de ușurința de comunicare dintre delegația română și reprezentanții italieni, aceasta datorându-se similitudinilor de limbă și obiceiuri din cele două țări.

La rândul său, doamna Anastase l-a invitat pe domnul Gianfranco Fini în România și s-a declarat încântată de faptul că vizita și-a atins pe deplin scopul, fapt pe care l-a subliniat și-n interviul pe care l-a acordat în seara aceleiași zile Agenției de presă APCOM.

Ultima zi a vizitei a început cu o primire la primarul Romei, domnul Gianni Alemanno,

după care delegația s-a îndreptat spre Ladispoli, localitate situată la aproximativ 30 de km de Roma, pe litoralul Mării Tirenene. Aici, parlamentarii s-au întreținut cu copiii români care frecventează cursurile de limbă, cultură și civilizație română în cadrul Centrului Didactic – Ladispoli I și au avut o întâlnire cu primarul orașului, domnul Crescenzo Paliotta, care după ce a apreciat modul în care s-au încadrat cetățenii români în localitate, și-a exprimat dorința de a se înfrăți cu un oraș din România.

Dl. deputat M. Grosaru a arătat că se va media această înfrățire dintre Ladispoli și un oraș similar ca populație din România.

În încheierea vizitei oficiale în Italia, delegația s-a deplasat la sediul Episcopiei Române din Italia din Via Ardeatina, nr. 1741, unde s-a întâlnit cu PS Siluan, Episcop ortodox român în Italia.

Un nobil cu suflet nobil

Academician Alexandru

Holuri nesfârșite, străbătute de fire invizibile, converg de la laborator spre sala de operații. În saloane, multe, multe pătuțuri spun povești adevărate despre copii cu malformații care au devenit oameni normali, aici, în Spitalul „Maria Sklodowska Curie” din București. Cu sufletul conectat la tot ce se aude de dincolo de ușa capitonată, „Tata Pesî” este gata, la orice oră din zi sau din noapte, să dea echipelor de medici care au intervenții dificile, un sfat salvator. De zece ani, de când s-a pensionat, vechiul cabinet al dr. Alexandru Pesamosca reprezintă întregul său univers. În această mică rezervă de spital, devenită și refugiu total după pierderea soției, cărțile, amintirile, muzica și televizorul sunt singura sa avere. Inima, prea plină de iubire de oameni, acum este ajutată chirurgical să mai bată... Picioarele nu prea îl mai ascultă... Dar experiența acumulată o dăruiește cu aceeași generozitate tuturor celor care au nevoie de ea.

A făcut această muncă de chirurgie infantilă timp de peste 50 de ani, cu „pasiune, cu iubire și cu mult respect față de bolnav”, mi-a spus. Privesc un colaj cu fețe de copii, înainte și după operație. Pare un miracol!

Rep. Ați primit diplome, premii și medalii. Ați operat în mari clinici din lume, din S.U.A. până în China. Ceea ce se știe mai puțin este că aveți origini italiene. Povestea familiei Pesamosca a fost pusă „cap la cap” de sora Dvs Nicoleta, care a făcut investigații în nordul Italiei.

Acad. Alexandru Pesamosca. Nu sunt mai mult de 10 familii Pesamosca în toată Italia. Numele este menționat, încă din anul 1300, în „Archivio Heraldico di Milano” în care figurează familiile nobiliare italiene. Mi-am spus că nu am ce să caut eu înaintea lui Leonardo da Vinci sau Michelangelo... M-am amuzat foarte tare! Oricum, mie imi făcea plăcere să menționez acest lucru când dădeam peste un infatuat de italian! Merita să fie pus la punct! Rămânea cu gura căscată!

Rep. În privința emigrării și a stabilirii familiei pe aceste meleaguri nu aveți date prea clare. Mi-ați spus că după Napoleon nu mai există garanția autenticității actelor. Granițele s-au tot modificat. Frica de autorități era mare.

A.P. Cred că bunicul a venit din nordul Italiei, zona Udine, sau mai curând, din partea austriacă. Era un bun dulgher. În timpul războiului cu turcii a luptat de partea bulgarilor. Mai știu că ulterior a lucrat la construirea portului de la Silistra. Avea 47 de ani când s-a căsătorit cu fiica cea mai mică a unui prosper tăbăcar venit din părțile Făgărașului. Transhumanța i-a scos-o în cale pe bunica... Era frumoasă bunica mea! Semăna cu Sofia Loren! Bunicul era subțirel, cu mustăcioară și cioculeț. Italian, sută la sută! Au avut cinci copii. Istoria le-a marcat destinul, odată cu cel al Cadrilaterului. Și așa, s-au mutat la Constanța. Tata, după ce în timpul războiului a luptat în Italia, în Regimentul 9 Alpin, reîntors în țară a fost angajat în Marina Regală dar, la schimbarea regimului, l-au scos din armată. S-a căsătorit cu o româncă, tot din zona Făgărașului, ai cărei părinți veniți în transhumanță s-au așezat între Cernavodă și Borcea. Familia tatălui meu renunțase la cetățenia italiană. Așa au fost vremurile! În 1948, un avocat foarte bun mi-a oferit posibilitatea de a-mi procura acte italiene pentru a putea pleca

Pesamosca

din țară. Nu am vrut! În 1941 era gata, gata să plec! Aveam 11 ani și Padre Kraiss, pe care îl ajutam la slujbă (și chiar îmi plăcea), voia să mă trimită cu bursă la Institutul de Propaganda Fide de la Roma. Mama fiind ortodoxă, nici nu a vrut să audă!

Rep. Ce școală ați urmat?

A.P. De la trei ani, de când am intrat la grădiniță, am fost numai la școala italiană.

Rep. Câți italieni erau atunci în Constanța, acel oraș cosmopolit, cum se spune?

A.P. Peste 50 de familii.

Rep. Cum era Casa d'Italia?

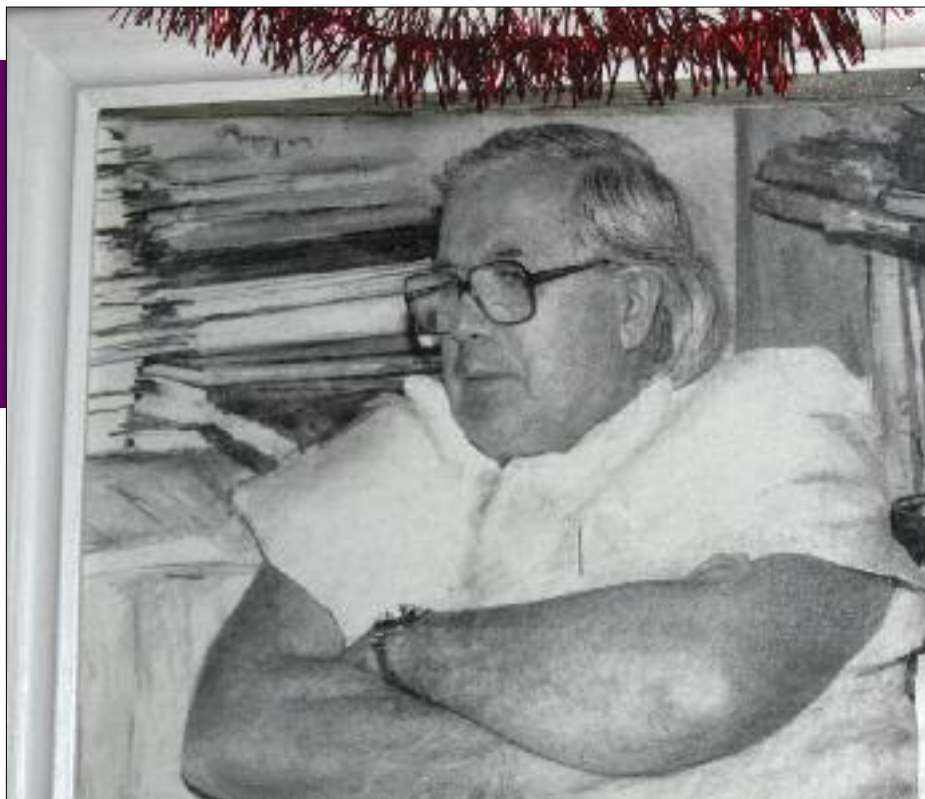
A.P. Era un furnicar cu o atmosferă extraordinară! Existau o grădiniță, școală și cursuri postliceale. Fiecare copil, în funcție de înălțime, avea banca lui. Aveam o formație de dansuri, cei cu voce (nu ca mine care sunt afon) cântau minunata muzică italiană. Eu eram în trupa de teatru. Când ieșeam la paradă în zilele de sărbătoare națională, nimeni nu ne întrecea! Profesorii erau veniți din Italia. Am avut o profesoară de italiană, Julia Fabri. Acum, cred că era fascistă. Atunci, eram îndrăgostit de ea... Era frumoasă în cămașa ei neagră. Avea vreo 20 de haine de blană, superbe! M-aș fi uitat la ea ore în șir. Era frumoasă, dar și corectă. O profesoară într-un port la Marea Neagră... O fi avut și alte misiuni, cine știe!

Rep. Vorbiți italiana?

A.P. Da. Bine.

Rep. Copiii, nepoții dumneavoastră au nume italiene: Stefano, Gino, Giovanna, Mario, Renato, Anamaria, Antonia. Doar atât?

A.P. Din păcate, da! Familia mea biologică... am sacrificat-o! Am redat vieții normale peste 50.000 de copii încercați de soartă... Îmi tresaltă inima de fiecare dată când am vești de la ei, oamenii de astăzi. Băiatul meu cel mic era medic. A avut o tumoare cerebrală și s-a prăpădit... Gino, cel mare, m-a supărat foarte mult pentru că nu a vrut să facă o facultate. Copiii lui, la fel.

Eu cred că un om adevărat trebuie să se perfecționeze dacă are posibilitatea. Gino era, însă, un suflet minunat! Când era mic îi spuneam că îi dau 5 lei dacă îmi face patul (nu îmi plăcea și, nici acum nu știu să îl fac cum trebuie). Când veneam acasă, pe perna mea găseam întotdeauna și o florică... Îmi lipsește Gino... a avut un cancer care l-a răpus, de curând...

Rep. Cât am așteptat să intru în „chilia” dumneavoastră am văzut multă lume care a bătut la ușă. Știu că nu sunteți singur nici o clipă, dar prieteni aveți?

A.P. Am crezut că am. Până când am aflat că unii dintre ei nu au fost sinceri și corecți față de mine...

Rep. Aveți dovezi?

A.P. Oho! Berechet!

Rep. Ce v-a chemat spre facultatea de medicină?

A.P. Nu știu! Așa am simțit...Pur și simplu!

Rep. Nu v-a fost niciodată frică; v-ați temut că nu veți reuși?

A.P. Am simțit câteodată un fluid invizibil care mi-a dirijat mâna. L-am simțit, dar nu l-am conștientizat niciodată. Eu am fost doar omul care ajuta alt om... Energia venea de Sus.

Rep. Când ați condus destinele acestui spital, ați dispus construirea unei biserițe...

A.P. Da. A fost primul așezământ bisericesc din incinta unui spital în Bucureștiul postbelic. Suntem niște bieți oameni... Avem nevoie de ajutor.

Rep. *Ce înțelegeți prin medic adevărat?*

A.P. Un OM ADEVĂRAT! Medicul trebuie să iubească oamenii, să îi respecte, să lucreze din pasiune. Banii, favorurile, titlurile nu valorează nimic! Nu poți să operezi un pacient care atârână între viață și moarte și tu, gata, ieși din tură și pleci acasă! Eu nu am putut! De multe ori intram dimineața în spital și mă prindea dimineața următoare, tot aici...

Rep. *Își mai găsește locul un OM ADEVĂRAT în această lume, a acestui secol?*

A.P. Știu și eu... Un OM ADEVĂRAT este modest. Un OM ADEVĂRAT nu este trufaș, nu este gelos, nu este invidios... Cunoașteți multe persoane cu astfel de trăsături?

Rep. *Mă puneți în încurcătură... dar, vorbeam despre menirea omului pe pământ și mă gândesc să închei acest interviu cu citatul pe care l-am dezbătut împreună, lăsând cititorul să decidă care este menirea prof. dr. acad. Alexandru Pesamosca în această lume: „Cea mai mare parte a oamenilor vin pe pământ ca să învețe; unii, pentru a îi ajuta pe cei care au necazuri; alții, pentru a îndeplini o misiune de cea mai mare importanță pentru omenire.” (Lobsang Rampa)*

Multă, multă sănătate maestre!

P.S. La 14 martie anul viitor, părintele chirurgiei infantile de mare dificultate din România, va implini 80 de ani.

O nouă fereastră spre artă în orașul Oțelu Roșu

Il colore è la mia vita

Astfel s-a intitulat cea de-a 15-a ediție a Salonului Artelor de pe Valea Bistriței, încă una dintre activitățile notabile inițiate de către Cenaclul PRO ARTE și RO.AS.IT.

„AMICIȚIA BANAT” sub îndrumarea profesoarei Margareta Meschini, președinta acestei asociații. Simeza expoziției găzduite de Casa de Cultură din Oțelu Roșu a cuprins șase panouri cu 90 de lucrări de grafică, pictură, lucrări de artă decorativă și tehnici mixte.

Au expus *Margareta Meschini, Simona Carla Mixici (Meschini), Andrada Babău-Meschini, Daiana Carla Mixici, Alexandru Boscaiu, Valeriu Olaru, Gheorghe Andone* și alături de ei, elevii Școlii Generale nr.13 din Timișoara și cei de la Liceul Joseph Haltrich din Sighișoara.

Printre lucrări, câteva de excepție: Clepsidra vieții, Clopotele amurgului, Simfonia copacilor la Băile Herculane, Quattro Stagione de la vita, Potirul vieții veșnice, semnate de artista plastică Margareta Meschini, Șiroi de ploaie, Mișcare ritm, Ritmo Rosso, Sarmizegetusa, Cetatea Sibiului, La Balo, Ștefan cel Mare la Cetate, artă decorativă și gravuri ale designerului Simona Carla Mixici.

Au mai reținut atenția: Vilă la Snagov, Monument lugojean – acuarele aparținând lui Alexandru Boscaiu, Colaje din paie - păsări și flori realizate de Valeriu Olariu, Icoanele lui Gheorghe Andone, precum și lucrările grupului de elevi din Timișoara cu acuarele inspirate din floră și faună, cele decorative ale elevilor

de la Sighișoara, sub îndrumarea învățătoarei Silvia Țapu și prof. Rareș Kerekeș, ca și ale grupului Larisa, Giulia și Nicoleta, executate sub îndrumarea lui Alexandru Boscaiu.

Dintre cei mai tineri artiști, s-au impus fetele familiei Meschini: Andrada și Carla, cu 36 de lucrări de pictură și grafică: Bucurie, Vis de copil, Sărbătoarea de Crăciun, Explozia Universului, Uniunea Europeană și copiii, La simfonia di colore, La Gufo, Structura autunnale, Il Tapeto etc. Nu de mult, sub îndrumarea profesorei Felicia Selejan de la Palatul Copiilor din Timișoara, cele două talentate mânăitoare ale penelului au trimis lucrări la Expoziția internațională de pictură organizată la Kanagana, Japonia. Și o notă de mare delicatețe din partea organizatorilor, cu reverberații deosebite mai ales în inimile tinerilor participanți – expozanți și privitori – un moment de reculegere pentru elevii, prietenii și creatorii de artă trecuți în lumea celor dreپți; recitarea Rugăciunii poetului Pietro di Conti și sunetele delicate ale flautului au întregit momentul de înălțare spirituală.

Margareta Meschini

L'amicizia è come l'anima, una volta partita non ritorna più

Pe 2 iunie, etnicii italieni din Timișoara și-au strâns mâinile, cu sufletul plin de bucurie, la reușita întâlnire de la Sala Lira a Casei Municipale de Cultură din orașul florilor de pe Bega, cu prilejul *Zilei Naționale a Italiei*, sărbătoare devenită tradițională, legată fiind și de numeroasa prezență a acestei etnii în zona de vest a țării. Organizatori au fost RO.AS.IT – Filiala Banat, prin doamnele Andreia Nechifor și prof. Margareta Meschini, președinta filialei Amicizia Banat - Oțelu Roșu, împreună cu sponsorii reprezentați de dl. Rosso Michelangelo, cel care a deschis manifestarea cu un emoționant discurs în limba italiană și care a fost și sufletul

acțiunii noastre. Celor prezenți li s-a oferit pentru început, un spectacol inedit de dans și cântece tradiționale italiene, susținut de Grupul Flores, coordonat de prof. Nicolae Pușcașu, grup alcătuit din 30 de copii cu 4 soliști vocali.

Adevărată zi a prieteniei, întâlnirea a fost una artistică, dedicată *Zilei Naționale a Italiei*.

Prin tradiție, la sărbătorirea acestei zile participă și reprezentanți ai celorlalte etnii din zonă. Astfel, ni s-au alăturat formația Bokreta din Timișoara, cu inedite dansuri populare maghiare susținute de elevi de la Școala Bela Bartok, grupul de dansuri cu specific rusesc de la Palatul Copiilor din Timișoara, precum și reprezentanta etniei cehe, d-na

președintă Irina Schubert. Spectacolul s-a încheiat cu un recital de muzică româno-italiană, la chitară și voce, susținut de tânăra noastră artistă, Simona Carla Mixici.

Atmosfera de sărbătoare a fost întreținută și de dna Maria Luchit, artist plastic decorator, care a prezentat standul româno-italian cu obiecte tradiționale din diferite regiuni ale Italiei.

Publicul timișorean prezent la spectacol a fost numeros, alcătuit din etnici italieni, membri și simpatizanți ai RO.AS.IT., precum și oameni de afaceri italieni, ușor nostalgici pentru că nu au putut petrece sărbătoarea Italiei, la ea acasă.

Andreia Nechifor

MAGGIO – LUGLIO 09

INTER ha vinto lo scudetto

José Mourinho sventola un'enorme bandiera nerazzurra, alle sue spalle Balotelli che solleva un cartello con scritto "Zero titoli", Materazzi e Stankovic che ne tirano su un altro diretto ad un bersaglio prediletto dei tifosi nerazzurri: Ambrosini.

In mezzo ai compagni un Ibrahimovic sorridente, ma un po' distaccato. Sono alcuni dei volti della festa interista, che si è infiammata poco dopo l'1.30 di notte, quando il pullman scoperto con a bordo la squadra è arrivato in piazza Duomo, accolto da circa diecimila tifosi che per ore e ore hanno esultato nel centro di Milano per la conquista del 17/o tricolore.

I chiassosi caroselli di auto, moto e motorini erano cominciati non appena la sconfitta del Milan a Udine aveva sancito la

vittoria matematica dell'Inter. Per strada il tifo organizzato, ma anche tantissime famiglie con bimbi al seguito, a dar vita a una marea nerazzurra che ormai di questo periodo si ripete puntuale da tre anni (nel 2006 lo scudetto d'ufficio arrivò più in là) a questa parte.

"Zero titoli", l'espressione usata qualche mese fa da Mourinho nei confronti dei suoi avversari nella conquista del titolo, è stato il cavallo di battaglia di questi festeggiamenti. Cantato centinaia e centinaia di volte, stampato sulle magliette celebrative vendute a 15 euro alle bancarelle, scritto su decine di cartelloni, incluso quello esibito sul pullman della squadra. Il tecnico portoghese avrebbe preferito che i suoi restassero in ritiro ieri sera, ma si è dovuto arrendere. Alla squadra non è bastato festeg-

giare nel chiuso della Pinetina davanti alla TV al fischio finale di Udine, insieme con un Moratti raggiante e saltellante, nel giorno del suo 64/o compleanno al grido "I campioni siamo noi".

"Siamo stati bravi, perché abbiamo cambiato allenatore ma abbiamo vinto lo stesso - ha detto il patron nerazzurro. Dedico il titolo al mio padre, al pubblico e ai giocatori. Mourinho è stato grande, devo ringraziarlo".

L'eco dei festeggiamenti è giunto fino ad Appiano Gentile, ai cui cancelli peraltro si erano spinti anche tanti tifosi. Così, qualcuno con la parrucca nerazzurra, qualcun altro avvolto nella bandiera del proprio paese, gli interisti, dopo un viaggio in autostrada e una sosta in albergo per cambiare pullman, si sono concessi il bagno di folla. In piazza Duomo, cori per tutti da parte dei tifosi, fomentati dai vari Cordoba, Cambiasso e Stankovic.

Cori anche per Ibrahimovic, che tuttavia è apparso uno dei meno coinvolti dall'atmosfera. Lo hanno notato in molti, con una certa rassegnazione, mentre il pullman, dopo quaranta minuti di passerella, da piazza Fontana accelerava per riportare Zanetti e compagni all'albergo vicino allo stadio dove hanno passato la notte. E' finita così la festa scudetto, in attesa di riprendere stasera.

FIȘIER

Primile comunități de italieni sunt consemnate în urma colonizării inițiale făcute în Ungaria¹. Pe teritoriul maghiar, inclusiv în Transilvania de astăzi, a existat o bogată toponimie în care elementul component Olasz se afla în diverse denumiri. Astfel se știe că după marea invazie tătaromongolă, Bela IV a adus și a fixat coloniști italieni care au dat numele satului *Olaszi* (*Wallendorf* – denumire în limba germană, n.l.) din nord-estul Ungariei. Ei au cultivat vița de vie și au produs vinurile de Tokaji (Tokay), care încă din 1255 circulau în Europa timpului, inclusiv în Franța. Documentele amintesc și de alte așezări ca: *Olaszwa* (1539), *Olaszfalw* (1437, 1488, 1548), *Olaszfalu* (1374, 1427), *Olasz* (1431), *Vluzka* (1258), *Olozka* (1298), *Olosig* și altele, care înseamnă sat italian, ca și *Olaszi*². Multe localități cu numele de *Olaszi* au dispărut cu timpul, așa cum au fost cea de lângă Oravița, ca și satul *Talyanfálwa* (*Satul italienilor*) ce ființa prin 1320 lângă Deta, județul Timiș.³

Un toponim *monte Gallorum* (1432) este menționat într-un document privind comitatul Bistrița.⁴

Pe lângă toponimele ce fac trimitere la existența în Transilvania Evului Mediu a unor așezări cu populație provenită din zona Veneției, ca *Velența* (Oradea), *Veneția* de

Jos, Velenca (cândva în componența satului Lemnia din apropierea orașului Târgu Secuiesc), documentele consemnează răspândirea acestui toponim într-o zonă mult mai largă. Astfel, în 1404 în comitatul *Valkó* (*Valkau*), devenit Solnoc-Dăbâca, se semnalează existența satului *Venycye*, distrus mai târziu.⁵ În 1319 documentele menționează un *Castrum Volko* în zona în care astăzi se află comuna *Valcău de Jos*, județul Sălaj. Existența castrului este confirmată și de numele satului Sub Cetate, deci aflat în afara fortificației, a zidurilor cetății, trecut în documente din 1481 și aflat acum în componența comunei menționate mai sus. Prin urmare, o populație de origine venețiană a fost așezată și în această parte a Transilvaniei. Câteva localități cu numele *Benátky* (Veneția în limba cehă și slovacă, n.l.) confirmă prezența venețienilor în Slovacia, teritoriu ce intra în componența Ungariei în acea epocă, în Moravia, Boemia (*Benátky nad Jizerou*, n.l.) și în Poznań⁶, Polonia.

În concluzie, așezarea venețienilor și a populației italiene, în general, pe teritoriul Ungariei Evului Mediu, inclusiv al Transilvaniei, a fost una constantă. Nu toate localitățile au rezistat timpului. Populația care le-a dat numele a dispărut fie din cauze naturale, fie datorită vitregiilor istoriei. Alte valuri de

emigranți italieni vor sosi în epoca modernă și în cea contemporană.

© Nicolae Luca, *Emigrația istorică venetă și friulană în România*, în curs de apariție la Ed. SEMPRESS, București, 2009

1 "I nomi di alcune città e borgate disperse in diverse regioni, ormai del tutto magiare del nostro paese, conservano ancor oggi i ricordi degli italiani immigrati (ad es. *Varad-Olaszi*, *Szepes-Olaszi*, *Olasz-Liszka* ecc.) che già in lontano passato si erano stabiliti in Ungheria". Università cattolica del Sacro Cuore, Facoltà di lettere *Aevum: rassegna di scienze storiche, linguistiche, filologiche*

Facoltà di lettere e filosofia dell'Università cattolica del Sacro Cuore, 1932, p. 216; *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae*, Tudomány-egyetem., 1963, p. 12, 15, 17; Zsigmond Bátky, Amedeo Giannini, *L'Ungheria*, Istituto per l'Europa orientale, 1929, p. 49; Giulio Amadio, *La vita e l'opera di Antonio Bonfini: primo storico della nazione ungherese in generale e di Mattia Corvino in particolare*, Tip. Sisto V, 1930, p. 173; Georg Stadtmüller, *Ungarn-jahrbuch*, Hase & Koehler, 1988, p. 274

2 *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae*, 1979, p. 106, nota subsol; François Sulpice Beudant, *Voyage minéralogique et géologique, en Hongrie, pendant l'année 1818*, p. 141

3 Coriolan Suciu, *Dictionar istoric al localităților din Transilvania*, vol. II, Ed. Academiei RSR, 1968, p. 189

4 *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae*, 1979, p. 107, nota 24

5 Ibidem, nota, p. 110

6 Dr. Vasile Tomescu, *Muzica românească în istoria culturii universale*, Editura Muzicală, 1991, p. 237

Primele etnonime și toponime italiene în Transilvania. Alte comunități de venețieni în arealul central-european (II)

Scurt

istoric al familiei Pietro și Maria Olivotto (Antonelli)

Familia Olivotto vine în România, mai bine zis în județul Argeș, în anul 1894/1895, din localitatea Rivalgo din Nordul Italiei. În căruțe cu coviltir trase de boi, împreună cu frați și veri se instalează în mai multe localități din județul Argeș, unde construiesc pe albiile râurilor Argeș, Vâlsan, Râul Doamnei și alte văi, mori de apă și joagăre pentru prelucrarea lemnului.

Se stabilesc definitiv în comuna Nucșoara, împreună cu cei 7 copii care s-au născut

astfel: Stefanino și Severino – în Italia; Caterina și Filomena la Corbeni de Argeș; Giovanna – la Rucăr – Dâmbovicioara; Giuseppe la Corbeni și Angelino în localitatea Mușetești.

Stefanino și Severino au fost înrolați în armata italiană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Severino a fost declarat decedat pe front.

Obligați să trăiască fără a putea să-și cumpere o proprietate, sunt duși pe moșia

boierului Paul Paul și locuiesc acolo într-o casă pe malul Râului Doamnei. De aici, fiecare copil își croiește propriul său drum în viață, stabilindu-se la Câmpulung, București sau în comuna Nucșoara. Se căsătoresc și au copii, nepoți și strănepoți, iar în ziua de astăzi chiar și stră-strănepoți.

În satul Slatina din comuna Nucșoara au fost respectați și foarte bine primiți de localnici, deoarece au reușit să se integreze foarte ușor, ba au reușit chiar să le împărtășească localnicilor din meseria și obiceiurile lor. Erau văzuți ca niște exemple de urmat. Acest lucru este reflectat și în faptul că Giovanna se căsătorește cu un om al satului, Gheorghe Chelu, bunicul meu, își fac o casă în care își cresc cei trei copii. Același lucru îl face și Giuseppe, căsătorindu-se cu Lorică.

Pietro Olivotto (dec. în 1943 la 72 ani) și soția sa Maria (dec. în 1926) sunt înmormântați în cimitirul din satul Slatina, comuna Nucșoara, alături de fiica lor, Giovanna.

Mîncu Maria-Reli

fiica lui Petre Pierino
Chelu, nepoata Giovannei
Olivotto

„Istoria minorităților din România”, un manual unic în Europa

La finele anului trecut, în contextul Anului European al Dialogului Intercultural, Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) al Guvernului României și Centrul Regional PER pentru Europa Centrală, de Est și de Sud-Est au lansat primul manual de istorie a minorităților naționale din România, cu convingerea că eventuale perturbări în relațiile interetnice pot fi cauzate de foarte multe ori, doar de simpla necunoaștere „a celuilalt”.

Acest manual reprezintă de fapt, un material auxiliar pentru profesorii de istorie, prin care se dorește a se contribui tocmai la eliminarea acestui deficit de cunoaștere, prin oferirea de informații despre istoria minorităților naționale din România, urmărindu-se întărirea respectului pentru diversitate, în contextul realității complexe a societății de azi, reprezentată de coexistența diferitelor identități etnice și credințe. Manualul urmează să fie utilizat începând cu anul școlar 2009 – 2010, informațiile cuprinse în el, fiind prezentate prin prisma fiecărei comunități etnice în parte.

„Istoria minorităților din România” va fi reeditată și se va difuza și în format electronic, urmând a fi tradusă și în limba engleză, pentru a putea intra în circuit european.

Recent, DRI a organizat o consfătuire privind realizarea unui alt manual cu același titlu, destinat, de data aceasta, elevilor de liceu. Elaborarea respectivului manual constituie o a doua etapă a unui proiect mai amplu, intitulat *Rolul cercetării și predării istoriei în relațiile interetnice*, desfășurat în ultimii ani de DRI și se va baza pe experiența acumulată de grupul redacțional. Concepția manualului va fi în concordanță cu cele mai moderne și eficiente practici în domeniu.

Judecata de Apoi zugrăvită de iconarii țărani români

Anul 2009 este marcat la Veneția de aniversarea Mileniului Catedralei Santa Maria Assunta de la Torcello, mărturie elocventă a artei Evului Mediu Târziu, dar și a artei bizantine. Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția și Muzeul Țăranului Român din București sunt prezenți, în acest context cultural European, cu o expoziție care ilustrează diversitatea temei *Judecății de Apoi* în iconografia românească, un echivalent – cu semnificație creștin-ortodoxă, istorică și simbolică a spiritualității românești – al Catedralei din Torcello.

Expoziția este deschisă în perioada 30 iunie - 3 septembrie la Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică – Veneția, Palazzo Correr, sub patronajul Comitetului Național pentru Mileniul Catedralei din Torcello.

Talente împlinite

În cursul lunii iunie, Liceul de muzică „George Enescu” din București a organizat, în parteneriat cu Asociația Italienilor din România - RO.AS.IT., Editura Muzicală, UCMR și Muzeul „George Enescu”, Cea de-a treia ediție a Audiției-concurs *Talente împlinite*.

Concursul, desfășurat la sediul RO.AS.IT., a cuprins două secțiuni: de interpretare (pian) și de creație (cu subsecțiunile muzicologie și compoziție).

În prezența unui numeros public format din specialiști și iubitori de muzică bună, tinerii interpreți au dat măsura talentului lor.

La Secțiunea Interpretare, Premiul I pentru cea mai bună execuție a unei lucrări românești a fost acordat elevei Câlțea Adriana, cls. IX, Liceul „G. Enescu”, Premiul II a revenit elevilor Neagu Adrian și Robu Cristea, cls. X de la același Liceu, precum și elevei Marinca Irina de la Liceul „Dinu Lipatti” (cls.XI).

Elevei Cristea Adriana de la Liceul „G.Enescu” i s-a decernat premiul special **Mansi Barberis**, instituit de RO.AS.IT. și care, în acest an, constă într-o excursie în Italia și un mini-concert la Roma.

La Secțiunea Creație-muzicologie, Premiul I l-a revenit elevilor Niculae Cristina și Dumitrescu Alexandra de la Colegiul Național „Gh. Lazăr” pentru lucrarea *Memoria vie a lui Dinu Lipatti*, precum și elevei Păuna Liana de la Liceul „G.Enescu” pentru lucrarea *Restituiri: compozitorul și dirijorul D.D. Botez – o amintire veșnic vie*.

Pe locul al doilea s-a clasat Stanciu Denisa, cls. XII, Liceul „G. Enescu”.

La Secțiunea Creație-compoziție, Premiul I a fost acordat elevului Mihalache Matei Șerban de la Colegiul Național „Sf. Sava”.

Tuturor mult succes, în continuare, și cariere strălucite!

În premieră absolută în România PARISINA D'ESTE de Gaetano Donizetti

Studioul experimental de operă și balet „Ludovic Spiess” al Operei Naționale București, inițiatorul proiectului *Opera Rara*, a făcut o nouă surpriză publicului bucureștean prezentând în premieră absolută, în variantă de concert, tragedia lirică *Parisina d'Este* de Gaetano Donizetti. Creație lirică în trei acte, *Parisina d'Este* este concepută pe libretul lui Felice Romani, după poemul omonim de George Gordon Byron. Distribuția cuprinde tineri artiști lirici remarcabili – soprana Aurelia Florian, tenorul Bogdan Mihai, baritonul Dorin Mara, basul Horia Sandu și mezzosoprana Mihaela Ișpan – iar acompaniamentul este asigurat de pianistul corepetitor Ioana Maxim. Naratorul spectacolului este Sever Voinescu.

Parisina d'Este reprezintă o puternică și fericită întâlnire între doi creatori de mare suflu romantic – Donizetti și Byron – iar prezentarea în premieră absolută în România a acestui titlu readuce în atenția publicului o lucrare pe care o așteaptă, poate, un nou destin.

ASOCIAȚIA ITALIENILOR DIN ROMÂNIA **RO.AS.IT.** STR. LIPSCANI NR. 19, etaj 1, 030031 BUCUREȘTI

TEL./FAX: 021 313 3064

WWW.ROASIT.RO